

De dagtoerist aan de Vlaamse Kust in 2007

Lien Vanden Broucke • toerisme, WES

Naast het commerciële verblijftoerisme en het tweedeverblijftoerisme, vormt het dagtoerisme een derde belangrijke pijler van toeristische activiteit aan de Kust. Wie de typische dagtoerist is, en naar welke kustgemeente hij vooral trekt, lees je in dit artikel.

In een inleidend gedeelte overlopen we de gebruikte begrippen en methodologie. De tweede paragraaf handelt over de daguitstappenparticipatie naar de Vlaamse Kust en het profiel van de daguitstappenparticipatie. Ten slotte bespreken we de verdeling van het aantal daguitstappen over de verschillende kustgemeenten. We maken telkens een onderscheid tussen de zomer- en de winterperiode.

Begrippen en methodologie

Gebruikte begrippen

We omschrijven daguitstappen als uitstappen van maximum één dag, zonder dat hiermee een overnachting gepaard gaat. Uitstappen waarbij men uitsluitend vrienden, familie of kennissen bezoekt, evenals uitstappen met een routinematig karakter (zoals regelmatige actieve sportbeoefening, dagelijkse shopping en woon-werkverkeer) worden buiten beschouwing gelaten. Zo weerhouden we enkel de toeristische daguitstappen. Er wordt geen minimale afstand of minimale tijdsduur opgelegd. Dit artikel onderzoekt enkel de daguitstappen van de volwassen Belgische bevolking. Kinderen en jongeren tot 17 jaar werden niet opgenomen in dit onderzoek. Daguitstappen van buitenlanders naar de Vlaamse Kust zijn eveneens belangrijk, voornamelijk voor de aan het buitenland grenzende kustgemeenten, maar worden hier niet in beschouwing genomen.

We maken een onderscheid tussen de zomer- en winterperiode. De zomer loopt van april tot en met september, de winter van oktober tot en met maart. Als we spreken over het jaar 2007, dan bedoelen we impliciet de periode van 1 april 2007 tot en met half maart 2008¹.

Het aandeel van de bevolking dat in de betreffende periode minstens eenmaal een daguitstap heeft gemaakt, noemen we de nettodaguitstappenparticipatie. Een daguitstappenparticipatie of excursionist is een volwassen Belg die gedurende de analyseperiode minstens één keer een daguitstap heeft ondernomen.

Gebruikte methodologie

De resultaten zijn gebaseerd op de WES-reisomnibusenquête 2007. Hierbij werd zowel in september 2007 als in maart 2008 een telefonische bevraging uitgevoerd bij een representatieve steekproef van 1.500 mensen uit de populatie van volwassen Belgen. Deze respondenten werden in het najaar van 2007 ondervraagd over hun daguitstappen tijdens de zomer en in het voorjaar van 2008 over hun daguitstappen tijdens de winterperiode².

Vooraleer we de markt van de daguitstappen naar de Kust bespreken, willen we wijzen op de beperkingen van de gevolgde onderzoeksmethode. Op het ogenblik van de enquêtering werd aan de enquêtepersonen gevraagd om alle daguitstappen in

de voorbije zes maanden op te noemen. Aangezien we weten dat de spontane herinnering van de daguitstappen relatief snel vervaagt, mag worden verwacht dat de enquêteresultaten slechts een benaderend beeld van de werkelijkheid opleveren.

Zomer aantrekkelijker dan winter

In de zomer van 2007 ondernam 23,2% van de volwassen Belgen minstens één daguitstap naar de Vlaamse Kust. In de winter van 2007-08 lag dit percentage iets lager, namelijk op 16% (zie **figuur 1**).

Tussen april 2006 en september 2006 werden er procentueel meer daguitstappen ondernomen naar de Vlaamse Kust dan in de zomerperiode 2007. Voor de winterperiode kennen we in vergelijking met het voorgaande jaar een status-quo.

Wie zijn de dagtoeristen?

Eerst zullen we de resultaten voor de zomer behandelen, daarna komt de winter aan de beurt, waarbij eventuele verschillen zullen aangehaald worden.

Zomer 2007

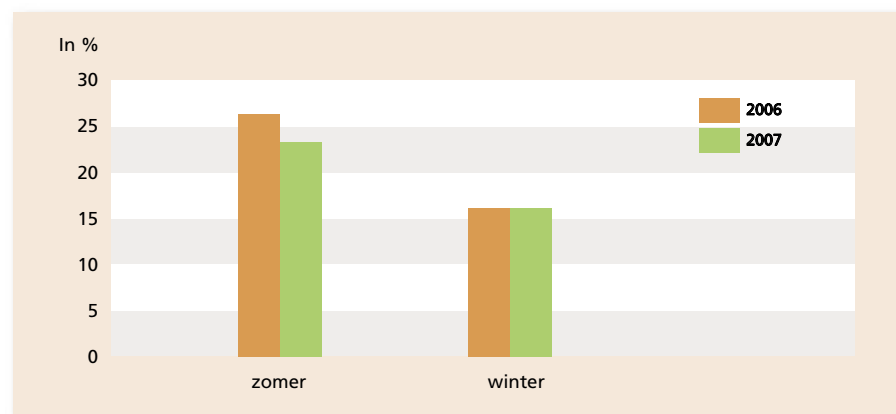
Bijna één op drie Vlamingen ging in de zomer van 2007 minstens één keer op daguitstap naar de Vlaamse Kust. Hun participatie ligt hiermee veel hoger dan dat van de Walen (15,9%) en de Brusselaars (10,5%).

De hoogst scorende provincie is Vlaams-Brabant, waar 36,2% van de inwoners minstens één daguitstap maakte naar de Kust in de zomer van 2007. Antwerpen (31,5%) neemt een tweede plaats in, vlak vóór Oost-Vlaanderen (30,3%). Daarna volgen Limburg (23,6%), Waals-Brabant (22,6%), Luik (22,5%), West-Vlaanderen (22,4%), Henegouwen (11,5%), Luxemburg en Namen (10,6%) en Brussel (10,5%).

Ongeveer een kwart van de volwassen Belgen, jonger dan 35 jaar, maakte in de zomer van 2007 minstens één daguitstap naar de Vlaamse Kust. Voor Belgen uit de leeftijdscategorie 35-64 jaar bedroeg dit percentage net geen 25%, voor wie minstens 65 jaar is bijna 20%.

Figuur 1

Daguitstappenparticipatie¹ van de volwassen Belgische bevolking naar de Vlaamse Kust, in 2006 en 2007, per periode, in %

Bron: WES-reisomnibusenquête najaar 2007

¹ Met daguitstappenparticipatie bedoelen we altijd de nettodaguitstappenparticipatie

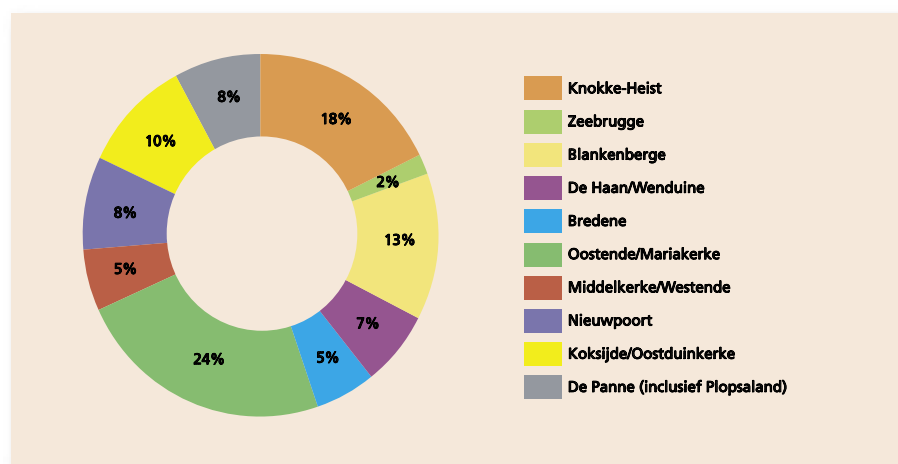
Foto: Christine Depoerme

Het gezinstype met het hoogste daguitstappenparticipatiepercentage is dat van alleenwonenden of gezinnen zonder kinderen, jonger dan 45 jaar. 26,9% van hen maakte minstens één daguitstap. Dit percentage ligt een stuk hoger dan bij gezinnen zonder (thuiswonende) kinderen of alleenwonenden ouder dan 65 jaar, waar slechts 20,1% van de respondenten een dergelijke daguitstap maakte.

Over het algemeen geldt dat hoe hoger het diploma, hoe hoger de daguitstappenparticipatie. Een uitzondering vormt de categorie respondenten met een hoger niet-universitair diploma, dat een relatief laag percentage respondenten bevat die minstens één daguitstap naar de Kust maakten in de zomer van 2007. Het percentage ligt het hoogst bij de hoge sociale klassen, namelijk 28,8% ten opzichte van 17,3% voor de lage sociale klassen.

Figuur 2

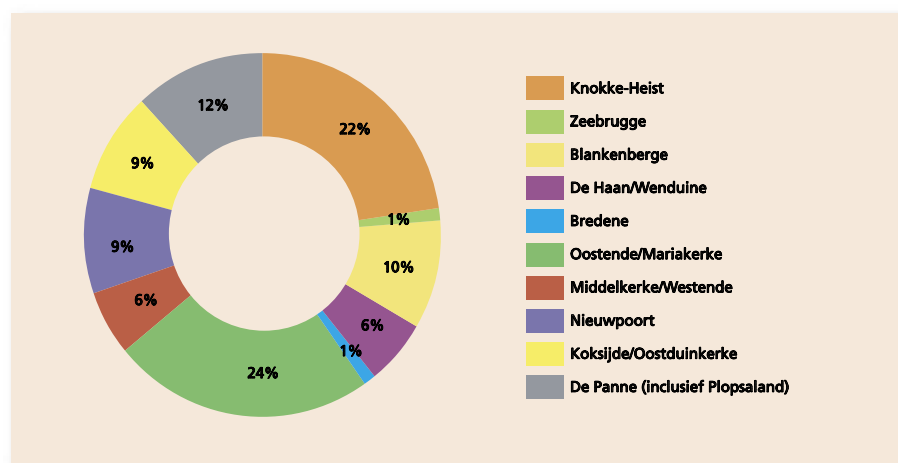
Het marktaandeel per kustgemeente van de daguitstappen van de volwassen Belgische bevolking naar de Vlaamse Kust in de zomerperiode 2007 (in%).

Bron: WES-reisomnibusenquête najaar 2007

Figuur 3

Het marktaandeel per kustgemeente van de daguitstappen van de volwassen Belgische bevolking naar de Vlaamse Kust in de winterperiode 2007-08 (in%).

Bron: WES-reisomnibusenquête najaar 2007

Winter 2007-08

Het profiel van de Belgische volwassen bevolking die in de winter van 2007-08 minstens één daguitstap naar de Vlaamse Kust maakte, ziet er op sommige vlakken iets anders uit. Over het algemeen liggen de percentages lager dan in de zomerperiode.

Eén op vijf Vlamingen gaat in de winter minstens één keer op daguitstap naar de Kust. In Wallonië is dit slechts 8,9%, in Brussel 7,2%.

De rangschikking van de provincies ziet er ietwat anders uit dan in de zomerperiode. Dagtoeristen komen nu vooral uit Oost-Vlaanderen. Bijna één op drie Oost-Vlamingen maakte in de winter van 2007-08 minstens één daguitstap naar de Kust. In West-Vlaanderen was dit bijna een kwart, in Antwerpen iets meer dan een vijfde. Daarna volgen Vlaams-Brabant (14,0%), Limburg (13,6%), Luxemburg en Namen (13,3%), Waals-Brabant (11,5%), Henegouwen (7,2%), Brussel (6,9%) en Luik (6,8%).

In de winterperiode zijn het vooral de 45- tot 54-jarigen die minstens één daguitstap ondernemen naar de Kust (19,4%). De 18-

tot 24-jarigen laten de Vlaamse Kust dan een beetje links liggen. Slechts ongeveer één op tien maakt minstens één daguitstap naar de Kust, waardoor dit de laagst scorende leeftijdscategorie is. In de zomer zijn zij de hoogst scorende leeftijdscategorie.

Ook op het vlak van gezinstype zien we enigszins een ander beeld. In de winterperiode zijn het vooral de gezinnen met thuiswonende kinderen die op daguitstap richting Kust trekken. Eén op vijf gezinnen met thuiswonende kinderen waarvan het jongste tussen de 6 en 12 jaar is, maakte afgelopen winter minstens één daguitstap naar de Kust.

Als we het onderwijsniveau van naderbij bekijken, valt op dat iets meer dan één op vijf van de respondenten met een hoger, niet-universitair diploma minstens één daguitstap maakte naar de Vlaamse Kust. Dat is de hoogst scorende categorie. Als we het huidige beroep bekijken, zien we dat het daguitstappenparticipatiepercentage het hoogst is bij de zelfstandige handelaars en ambachtslui en land- en tuinbouwers, namelijk 25,9%. De hoogst scorende sociale klasse is dit maal de hogere middenklasse (19,4%).

We kunnen besluiten dat er grote verschillen bestaan tussen het zomer- en winterprofiel van de excursionist.

Knokke-Heist of toch maar De Panne?

In de zomer van 2007 had 32,7% van alle daguitstappen van de volwassen Belgische bevolking de Vlaamse Kust als bestemming. In de winter ligt het marktaandeel van de Kust wat lager, namelijk op 27,7%.

Maar waar trekken al die dagjestoeristen naartoe? In wat volgt zullen we de marktaandelen van de verschillende kustgemeenten (ten opzichte van het totaal voor de Kust) van nabij bekijken voor zowel de zomerperiode (figuur 2) als de winterperiode (figuur 3).

De drie grootste trekpleisters voor dagjestoerismen aan onze Kust zijn in de zomerperiode Oostende (23,5%), Knokke-Heist (17,7%) en Blankenberge (13,1%). In de

winterperiode neemt De Panne (inclusief Plopsaland) de derde plaats over van Blankenberge. Knokke-Heist, Nieuwpoort, De Panne en Middelkerke/Westende hebben in de winter een groter marktaandeel in het aantal daguitstappen naar de Vlaamse Kust dan in de zomer. De overige kustgemeenten kennen een groter marktaandeel in de zomerperiode. ■

¹ De tweede bevraging vond plaats in maart 2008, waardoor maart niet volledig opgenomen kan worden in de onderzochte periode.

² We bedanken Toerisme Vlaanderen voor de toestemming om de gegevens rond de daguitstappen naar de Kust te kunnen gebruiken voor dit artikel.

Samenvatting

Bijna een kwart van de Belgische volwassen bevolking ondernam in de zomer van 2007 minstens één daguitstap naar de Vlaamse Kust. In de afgelopen winter was dit 16%.

De 'typische' dagjestoerist in de zomer is een Vlaams-Brabantse jongvolwassene uit de hoge sociale klasse, zonder kinderen en met een universitair diploma. In de winter gaat het eerder om een persoon van middelbare leeftijd uit Oost-Vlaanderen, uit de hoge sociale middenklasse, met kinderen en met een hoger niet-universitair diploma.

In de zomer gaan de daguitstappen meestal richting Oostende, Knokke-Heist en Blankenberge. In de winter neemt De Panne (inclusief Plopsaland) de derde plaats over van Blankenberge.

Foto: Luc Vanden Broucke